

Internt Notat

Dato: 08-08-2023

Sagsnummer: 00.30.00-K07-1-23

Sagsbehandler: Christian Hjorth

Ansættelsessted: Økonomi og Analyse

Til: Økonomiudvalget

Status på det specialiserede socialområde

I sagen om Forventet regnskab 2023 (Social- og Sundhedsudvalget august 2023, sag nr. 47) varsles der merforbrug på udvalgets specialiserede socialområde på i alt 18,1 mio. kr. fordelt med 9,4 mio. kr. vedrørende børn og unge og 8,7 mio. kr. vedr. voksne. Det samlede budget til området under Social- og Sundhedsudvalget er på 377 mio. kr.¹ og merforbruget udgør dermed knap 5% af budgettet.

Dette notat

- uddyber de pris- og antalsmæssige bevægelser bag merforbruget
- beskriver de faglige årsager til udgiftsstigningen
- beskriver de tiltag, forvaltningen har taget for at håndtere udgiftspresset samt evt. yderligere tiltag

Generelt om styringsvilkårene på det specialiserede område

Området er kendetegnet ved en høj grad af lovbundenhed, herunder de præciseringer af Serviceloven, som følger af Ankestyrelsens principafgørelser. Muligheden for økonomistyring på området er derfor begrænset af, at vi som myndighed skal handle på de behov, de borgere, der falder inden for området, har.

Når det er sagt, så er der i en vis udstrækning mulighed for at påvirke udgiftsniveauet, og ledelsen i Social- og Sundhedsforvaltningen har derfor bl.a. fokus på at sikre at:

- der ikke gives for bred eller omfattende adgang til en given hjælpeforanstaltning
- hjælpens tidmæssige omfang om muligt begrænses
- omkostningerne for hjælpen holdes nede – for eksempel ved at drive egne tilbud eller ved dygtig forhandling af priser hos eksterne leverandører
- der arbejdes effektivt med at forebygge komplicerede og langvarige forløb

For at understøtte dette, så arbejder ledelsen i Social- og Sundhedsforvaltningen med at:

- sikre tættere ledelsesmæssig og faglig opfølgning i sagerne
- styrke den faglige og økonomiske styring og udvikling af området gennem bedre data på både medarbejder- og ledelsesniveau
- overveje kommunens serviceniveau set i relation til kommunens økonomiske rammevilkår

Voksenområdet

På voksenområdet vedrører merforbruget primært botilbud, krisecentre og herberger, samt aktivitets- og samværstilbud. Noget af dette merforbrug modsvarer af mindreforbrug på misbrugsområdet samt støtte- og kontaktpersoner.

¹ Inklusiv budget til Særligt tilrettelagt Ungdomsuddannelse

I sammenligning med andre kommuner anvender Rødovre ret få ressourcer på det specialiserede voksenområde. Ifølge VIVEs såkaldte ECO-nøgletal for regnskab 2022 ligger Rødovre markant under gennemsnittet pr. indbygger i målgruppen for såvel hele landet, Region Hovedstaden og de 14 kommuner, der minder mest om Rødovres befolkningsprofil. Forskellen fra Rødovre til gennemsnittet for disse kommuner svarer til over 22 mio. kr. i 2022. Noget tilsvarende gjorde sig gældende i 2020 og 2021, og – i endnu højere grad – for budgetniveauet for 2023.

På det specialiserede socialområde kalkuleres der som udgangspunkt ikke med øgede udgifter som følge af befolkningsvæksten, som det eksempelvis er tilfældet på ældreområdet. Udgiftsniveauet pr. 18-66-årig har da også været faldende i Rødovre fra 2018-21, hvorefter det steg en smule i 2022.

Botilbud til voksne

Der forventes et merforbrug til botilbud (Servicelovens §§107 og 108 samt Almenboliglovens § 105) på 7,7 mio. kr. Budgetniveauet i 2023 er i al væsentlighed lagt med udgangspunkt i situationen de første 4 måneder af 2022. Der er endvidere forudsat en reduktion på 3 botilbud via en oprustning af støtte-kontaktkorpsset gennemført i år.

Siden da er der imidlertid samlet set visiteret 12 flere fuldtidspersoner til botilbud. Det er en stigning på 8%, som er fordelt ligeligt mellem 2022 og 2023. Samtidig er den gennemsnitlige pris for botilbuddene steget med 4,4% fra 2022 til 2023, hvilket er et par procentpoint over den normale pris- og lønfremskrivning. Samlet set er de månedlige udgifter til botilbud steget med ca. 1 mio. kr. siden foråret 2022. Budgettet til køb af botilbud er på 86,3 mio. kr.

Årsagen skal findes i en øget tilgang fra Børne- og Familieafdelingen af unge med komplekse problemstillinger. Samtidig har der ikke været den forventede afgang af plejkrævende voksne, da ventelisten til plejehjemplads er presset. Endelig må det antages, at befolkningstilvæksten spiller ind i det lange løb.

Den overordnede strategi på området er dels at skabe mulighed for, at flere borgere kan klare sig i egen bolig med støtte, dels at udvide kommunens egen kapacitet af midlertidige botilbud og dels visitere til plejehjem i de situationer, hvor borgerens behov primært er somatiske. Det giver borgerne en mulighed for at blive i lokalmiljøet i nærheden af deres netværk samtidig med, at det giver os bedre forudsætninger for at styre på den faglige kvalitet og pris. Der er siden 2022 sket en forskydning fra tilbud efter §108 (længerevarende botilbud) til § 107 (midlertidige botilbud), hvilket er i overensstemmelse med strategien.

I forsommeren er der endvidere igangsat en gennemgang af kontraktforholdene på de eksterne køb, vi har på voksenområdet, med henblik på at se på mulighederne for en yderligere kvalificering af de kontraktuelle forhold forbundet med køb af pladser og deraf også prisen. De foreløbige resultater viser, at der ikke er noget stort forbedringspotentiale for forhandling af kontrakter på voksenområdet.

Krisecentre og herberger

Udgifterne til disse tilbud er steget med ca. 800.000 kr. pr. måned siden foråret 2022. Der er 50% statsrefusion på området, hvilket ændres til næste år, hvor refusionen kun oppebæres i en kortere periode. Denne ændring er forsinket, hvorfor der i 2023 er budgetteret med en lavere refusion. Det betyder, at merforbruget i 2023 begrænses til 2 mio. kr.

Hvor vi i starten af 2022 havde ca. 19 helårsværk i disse tilbud er det i 2023 ca. 29. Den gennemsnitlige pris pr. plads er steget med 13,2% hvilket udelukkende kan tilskrives stigninger vedrørende krisecentre. Det er også her den antalsmæssige stigning har været størst.

Der er et selvhenvender-princip på krisecenter og herberg, som gør det svært at styre på tilgangen til krisecenter og herberg. Under opholdet arbejdes der målrettet med borgeren med henblik på en egen bolig. I den forbindelse har Rødovre Kommune i 2022 og 2023 fået tildelt puljemidler til nedsættelse af borgernes husleje i en 9-årig periode med henblik på at øge mulighederne for at tilbyde en egen bolig til borgere på krisecenter og herberg. Puljen vil muligvis blive forlænget til 2024.

Aktivitets- og samværstilbud samt beskyttet beskæftigelse

Det forventede merforbrug på 4,6 mio. kr. skyldes primært udviklingen i sidste halvdel af 2022, hvor der skete en stigning i antallet af helårsværk i aktivitetstilbud på ca. 12 svarende til ca. 11%. Omlægningen af Klub

9 har medført et fald i omfanget af visiterede på området pr. 1/1 2023, og der har ikke været en stigning i antallet siden da.

Der følger ofte et aktivitetstilbud med, når en borger visiteres til botilbud. Udviklingen skal derfor ses i sammenhæng stigningen i botilbud, men også som følge af det stigende antal førtidspensionister, som kan have ønske om et aktivitetstilbud efter afsluttet forløb i Jobcenteret.

Også på dette område er strategien at øge kapaciteten af egne tilbud, hvilket sker via en successiv udvidelse af tilbuddene på Campus Espevang.

Børneområdet

På børneområdet vedrører merforbruget primært indsatser rettet mod børn og familier, hvor der ikke er sket en anbringelse. Det drejer sig om dagbehandlingstilbud, familiebehandling, praktisk og pædagogisk støtte i hjemmet, samt køb af aflastning og eksterne støtte-kontaktpersonsforløb. På andre områder er der mindre forbrug; det gælder for eksempel udgifter til anbringelser, samlet set.

I sammenligning med andre kommuner anvender Rødovre lidt flere ressourcer på det specialiserede børneområde. Ifølge VIVEs ECO-nøgletal for regnskab 2022 ligger Rødovres udgifter pr. indbygger i målgruppen over såvel landsgennemsnittet, Region Hovedstaden og de 14 kommuner, der minder mest om Rødovres befolkningsprofil². Dette har gjort sig gældende siden 2019, og Rødovres udgiftsniveau har fulgt udviklingen på landsplan i denne periode. Forskellen fra Rødovre til gennemsnittet for disse kommuner svarer til ca. 2,5 mio. kr. i 2022 – dog ligger Rødovre Kommune 4,5 mio. kr. *under* gennemsnittet, hvis der ses isoleret på Social- og Sundhedsudvalget.

Børne- og Familieafdelingen har oplevet en stigning i antallet af nyoprettede sager med 43 % i perioden 2018-2022 og det første halvår af 2023 tyder på en fortsat stigning. Hertil kommer en stigning fra 2022 til 2023 (første kvartal) på 28 % i antallet af underretninger. Det er en udvikling, som også ses i andre kommuner.

I Rødovre hjælper vi i stigende grad familierne i eget regi via udvidelse og optimering af vores egne tilbud. Det har dog ikke kunnet dæmpe udgifterne til eksterne køb af tilbud, hvilket skitseres nedenfor. Strategien har generelt været at søge at undgå anbringelser uden for hjemmet, hvilket undertiden resulterer i ret sourcekrævende, forebyggende forløb.

Børne- og Familieafdelingen har bestilt en ekstern gennemgang af sagerne i myndighedsafdelingen med henblik på at sikre den faglige og økonomiske kvalitet. I den forbindelse udarbejdes en handleplan, som skal være med til at justere den samlede indsats på området. Herunder overveje det aktuelle serviceniveau, yderligere muligheder for at levere flere indsatser i eget regi, samt gennemgang af kontrakter med henblik på øget gennemsigtighed, kvalitet og bedre pris. Handleplanen skal endvidere fokusere på tættere ledelsesmæssig og faglig opfølgning i sagerne samt styrkelse af den faglige og økonomiske styring og udvikling af området på både medarbejder- og ledelsesniveau.

Dagbehandlingstilbud

Pr. 1. januar 2023 er der sket en udvidelse af Skole-dagtilbuddet Skiftesporet med 10 pladser – dertil er kommet 10 pladser yderligere pr. 1. august. Hensigten er at begrænse omfanget af køb af eksterne pladser. Da der imidlertid er sket en samlet forøgelse i omfanget af børn i dagbehandlingstilbud, er den forventede besparelse ikke realiseret i første halvår, idet vi stadig køber ca. det samme antal pladser som i 2022. Til det nye skoleår tilstræbes det så vidt muligt at hjemtage eksterne skoleforløb til de nye pladser på Skiftesporet.

Familiebehandling

Også her har der været en stigning i omfanget af forløb siden 2022. Der er visiteret ca. 10 helårsforløb flere i 2023.

Praktisk og pædagogisk støtte

I lighed med Skiftesporet er der i 2023 sket en oprustning af kapaciteten i Børnehuset for at nedbringe omfanget af eksterne køb af praktisk og pædagogisk støtte i hjemmet. Forventningen var at kunne nedbringe de

² Dog ligger Rødovre under gennemsnittet i 2022, hvis der kun ses på Social- og Sundhedsudvalgets del af området

eksterne køb svarende til 5 helårsforløb, men den samlede efterspørgsel på området gør, at vi blot køber ét helårsforløb mindre.

Aflastning

Aflastningsforløb er steget med 15 helårsforløb i forhold til 2022 (fra 89 til 104). Derudover er gennemsnitsprisen pr. forløb steget med 10% i faste priser.

Eksterne støtte-kontaktpersonsforløb

Kontaktpersonforløb for barnet er steget med 8 helårsforløb: fra 29 i 2022 til 37 i 2023. Priserne er desuden steget med i gennemsnit 21% i faste priser.